

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca, i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 60 novč. razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 30 nov. Izvan carovino više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

Oglasi se primaju po navadnoj cioni. Pisma neka se šalju platjene poštarine. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via Capuano* N.º 1969'1.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Godina III.

U Trstu 16 Oktobra 1872.

Broj 20.

Otci i matere!

Za koj dan hoće se otvoriti škole male i velike. Spomenite se dakle vaše prve i najveće roditeljske dužnosti: **Dajte djeteu u školu!** Nije dosta, kad ste jih odjeli i nahranili: roditeljska dužnost prama svojoj djetei jest mnogo veća: vi ste jih još dužni i odgojiti. Vi ste im dužni skrbiti za bistar i razsvjetljen um i razum i pošteno i plemenito srce. Bistrim će i razsvjetljenim umom i razumom gdje god budu laglje i ljepše živiti; a poštenim i plemenitim srcem hoće Bogu i ljudem omiliti. Dajte dakle djeteu u školu, dajte ju na knjigu; dajte muško i žensko, dajte doraslo i odraslo; dajte jih stanovati vi blizu, il stanovati daleko od škole! Dandanas, tko nije pismen, tko neumije čitati, tko nezna iz knjige: taj nevalja ni za pol čovjeka, tomu se svaki ruga, toga svaki drži za ništa i od ništa. Dajte dakle djeteu na knjigu! Knjiga će vam jih žalostne razveseliti, a nauku poučiti. Iz knjige će naučiti poznavati Boga, štiti sebe i ostali svijet; kao takodjer svoje dužnosti prama Bogu, prama sebi i prama svojemu iskrnjemu. Iz knjige će naučiti, koja su njihova prava i njihove dužnosti naprama državi, naprama občini i naprama svojemu narodu. Knjiga će jih naučiti orati, kopati, sijati, spravljati, rukotvoriti, mornariti, prometati se, trgovati i u obće gospodariti. Dajte dakle djeteu u školu, da vas nebudu jednom kunila, kletla i proklinjala!

To budi rečeno onim od vas, koji imate djeteu za male pučke škole.

Ali, kako rekosmo, sad se otvaraju i veće škole ili tako zvane gimnazije. U gimnazijah se pripravlja mladići, da budu jednom svećenici, odvjetnici, liečnici i činovnici iliti plaćnici. Narod, koji neima takovih ljudih od svoje krvi i jezika, jest gotovo propao, jer ga neima tko braniti ni zagovarati, pa ga svaki guječi i gazi. Zato, otc i matere, kojim su djetčađići svršili treću il četvrtu malu školu, dajte jih, ako Boga znate, ako kako možete, u gimnazijske iliti latinske škole! Nežalite ni troška ni muke, jer to će vam se jednom, ako Bog da, sve izplatiti. Vaša će djetea postati ljudi od oka, branitelji prava i pravice, svieća u narodu i svjetlo lice celoj domovini. U viših školah moći će dobiti i podporu iliti pomoć, a mnogi se umiju i sami pomoći, da dosvrše srećno započete škole. Samo gledajte, da jih nepošljete u takova mjesta, gdje bi vam se lahko izopačila i na svoj rodjeni narod zamrzila. Mjesto braniteljah nebite odgojili nego neprijatelje svoje krvi i jezika. To se je žalibože već više puta dogodilo. Samo mladići izvanredno bistrâ uma i poštenâ srdea ostanu u takvoj prigodi vierni sini svojemu narodu. Ako dakle namislite trošiti, pošljite svoju djeteu u takova mjesta i u takove škole, gdje znate, da će vam se diete u narodnom duhu odgojiti. Vam, koji stanujete u Hrvatskoj, u Dalmaciji i na blizu Rieke, jest to lahko, jer su tu škole našim ljudem u rukama. Na koncu nebojte se ni najmanje sadašnjega vojničkoga zakona. Taj zakon nepriječ i mladiću dosvršiti svojih školah. U ostalom taj se zakon najme za mlade žakne može od danas do sutra i promieniti.

Dakle, otc i matere, dajte djeteu u školu, da nebudu nikoga u celom našem narodu, koji nebi umio čitati; dajte jih, koji ikako možete, i u gimnazije, da stećemo narodu bistrilj, umnih i hrabrih braniteljah. Otc i matere, uslišajte ovaj naš glas, pak će vas u grobu blagoslivljati i vaša djetea i sva naša slavenska domovina!

Obćinski zakon istarski.

(Dalje)

Ako občina nije u stanju smagati svojih troškovah iz dohodka od občinskih dobarah, onda je občinsko zastupstvo ovlašćeno investiti občinske namete (impozizioni comunali). I to prije svega pridavak na izravni davak iliti porez (štibru) i na potrošarinu (dazio consumo). Onda tlaku za občinske potreboće. Najposlje porez, što nespada u red prireza.

Pridavak na izravni davak ima se obično porazdieliti na sve davke te vrsti, što su u občini propisani, kao i na sve poreznike, ako i nisu članovi občine. Nu izključeni su činovnici iliti plaćnici dvorski, državni, pokrajinski i vojnici, kao takodjer njih siročad i udovice glede svojih mirovinah, obskrba i podporah. Izključeni su odviše crkveni dostojanstvenici, službujući svećenici i javni učitelji glede svojih plaćah. Naposljedku su izključeni oni, koji nestanuju u občini, glede svojih dohodakah, neproizlazećih ni od nepokretninah, ni od obrta. Taj se pridavak za obće potrebe ima porazrezati jednako na sve obćinare.

Za nove stećevine i za poduzeća, koja poblizje smieraju na unapredjenje občinskih dohodakah, kao takodjer za razvriedu i za izplatu kamatah iliti interesah na novce, što se imaju uzajmiti (posuditi) poradi tih stećevinah i poduzećah (imprese), občinsko zastupstvo može samo onda udariti na obćinare pridavak i občinski namet u obće, kad na to pristaju najmanje tri četvrtine biraćah, koji plaćaju barem tri četvrtine svih izravnih davakah, propisanih u občini. Glasovanje se obavlja sa Da i Ne. Glede zastupstva biraćah valjaju ona ista pravila, koja polag izbornog reda valjaju za one, što biraju zastupnike putem punomoćnika. Pridavak na potrošarinu može se udariti samo na ono, što se potroši u občini, a nikad na pridjelak i na trgovinu. Pridavak veći od 15 po sto od izravnih davakah, il od potrošarine nesmije se odrediti bez potvrde zemaljskoga Odbora iliti Junte. Pridavki veći od 50 po sto od izravnih davakah, il od 20 po sto od potrošarine, mogu se nametnuti samo kriepošću zemaljskoga zakona. Po odredbi občinskoga zastupstva može se zabievati i tlaka. Tlaka se ima ocieniti u novcu, a razporezati prama izravnim davkom, kao što je već rečeno. Tlaka se može obaviti i putem sposobna iliti vrstua zamjenika, ili pak po ocieni novcem platiti u občinsku blagajnu. U sili, kad se izisknje hitra pomoć od svih u občini, svaki sposoban obćinar je dužan pomoći darmo iliti makte (bezplatno).

Da se uvedu novi nameti i novi davki, koji nepadaju u red pridavakah na izravne davke, il na potrošarinu, kao takodjer da se poviše već od prije postojeći te vrsti, tomu treba pokrajinski zakon. Odredbe občinskoga Zastupstva glede občinskih nametah imaju se javno proglašiti iliti obznanimi. Komu bi se činilo, da mu je krivo, taj ima to napomenuti Načelniku iliti Glavaru u roku od 14 danah izza proglašenja odredbe. Ako odredba občinskoga Zastupstva netreba dalnje potvrde, ima se ta opomjena smatrati kao utok (ricorso); u protivni slučajju ima se dodati prošnji, kojom se išće odredbi potvrda. Prirez se tjera na onaj isti način i onimi istim sredstvi, kojimi i porez iliti davak. Ostale dužnosti u novcu, nametnute za občinske potrebe, iztjeruju se po Glavaru putem občinskih poslužnihah, a u slučajju neposlaha, putem ovrhe, kako je običaj glede poreza. Tko neće na tlaku, Glavar ju daj obaviti od trećega lica na njegove troškove, koji se onda utjeruju, kako svaki drugi porezni i prirezni dug.

Kad bi se zatezanjem išlo na susret kakvoj pogibeli ili škodi, tada je svaki dužan lično iliti glavom pristupiti. Glede gradjenja (zidanja) crkva, župničkih stanovah, školah i cestah obstoji posebni zakon.

D o p i s i.

Iz Pazinščine.

U talijanskih koparskih novinah pojavio se odavle drugi novi dopisnik. On hoće, da ga sviet drži za vanjšćaka, jer je svoj dopis podpisao besjedom: *un foresta*, to jest, *vanjski*. Al meni se čini, da se nebi prenalgo, tko bi rekao, da je onaj dopis kovao domaći kovač u pazinskoj kovačiji. Pa kad se to na um uzme, onda taj dopis dobiva sasvim drugo obličje. Vidi se najme iz njega, kako se pobijena pazinska stranka sad trsi, da predobi na svoju ruku vanjske zastupnike, kad nije mogla u svoje vrijeme vanjskih biračah. Mažuć jih i lasteć im se veli, da je pravo, što imaju većinu u zastupstvu, jer da je vanjskih zastupnikah tri puta više, nego li pazinskih. Al jih u isto vrijeme opominje, ako jih i jesu vanjski izabrali, da su oni ipak većim dielom ljudi gospodsko ruke (*toti dal ceto civile*); zato da se neka lište s Pazinom pomiriti i s njimi u jednu tikvu puhati, to jest drugom besjedom, neka kmetom ledja okronu. To vam je u kratko misal i težnja toga novoga dopisa.

Ja sam o tom dopisu govorio s jednim vanjskim zastupnikom, koji mi je rekao, da su vanjski zastupnici pošteni ljudi, pak da misli, da se neće nitko od njih iznevjeriti svojim biračem. A što se tiče pomirenja, da su pomirljivi ne samo oni gospodsko, nego i oni željive kmetske ruke; ali jedni i drugi na temelju prava i pravice, nikad pako na temelju tikve, u koju pušu nekoji Pazinci. Jer da oni neimaju ništa proti Pazinu, nego samo proti nekim ljudem iz Pazina. Da neka bude Pazin, što je nekad bio, to jest, brat s braćom, pak da će se umah vratiti medju njima nekadanji mir i nekadanja bratinska ljubav!

Ja sam se ovoj izjavi od srca naveselio. I sad bi mogao svoj dopis završiti i mirno čekati, dokle se počne ta stvar razvijati u samoj pazinskoj viećnici. Ali taj novi dopisnik uspored veli, da je vaš list htio tobože svietu nalagati, da su se ovaj put na naših birališćih borili medju sobom, tko će koga nadmoći, Slaveni i Talijani. Ovaj se prigovor tiče vašega odavle dopisnika, to jest mene; a ja neostanem rad nikomu ništa dužan, pa baš neću ni njemu. Neka dakle zna, gdje teče sve sama čista slavenska krv, kao što teče u občini pazinskoj, da tu nije moguć boj s Talijani kao ni s Francezi. I ja toga nisam rekao, a i neću nikad. Jer u našoj občini neima Talijanah, nego samo petorica šestorica tako zvanih *šarenjakah* iliti *talijanašah*, koji baš nisu ni jedno ni drugo, to jest, ni Slaveni ni Talijani. Ako pak žive medju nami dvojica trojica po krvi i jeziku pravih Talijanah, ja mislim, da nisu tako strašno na glavu pali, da bi ni sad ni ikad naviestili rat iliti vojsku svoj jednoj ovakoj i ovalikoj občini, koja od njih neišće drugo, nego da ju puste na miru. Jer neka promisle, što bi rekla njihova braća, kad bi došlo petero šestero naših ljudih u Rovinj il Piran, pa kad bi se hotjeli tamo s njimi boriti, il jim dodar zapoviedati? Gospodine dopisniče, jeste li sad zadovoljni? U ostalom, tko se je borio na naših zadnjih izborih, proti komu i zašto, to ćete, ufam se, u svoje vrijeme i vi mnogo bolje znati, nego li znate sada.

Nego, na koncu, ja imam s tim novim dopisnikom još jedan račun, koji treba da zaključim. Kako već vaši čitatelji znaju, njegov je pazinski drug u istih koparskih novinah bio rekao, da su se u naše zadnje izbore miešali tobože svećenici, a on sad pišuć i proti njemu očito veli, da to nije istina. Ja ostavljam toj dvojici, neka se prijateljski medju sehom pogođe, tko od njih dvjuh laže. Al čega nemogu premućniti, jest to, što tom prigodom veli o naših svećenicih, da su tobože tudjinci, il ako i jesu domaći, da goje tudjinske težnje (*clero estraneo di patria e di tendenza*). Tudjinci naši svećenici! A što su i od kud su nekoji od njih? Sloveni iz Slovenije. A Slovenija nije li austrijska pokrajina kao i Istra, a Slo-

venci austrijski državljani kao i Istrani? Jesu. Pa u kom to zakonu stoji, da je austrijanac u Austriji tudjinac? Onda su tudjinci i nekoji Pazinci, koji su došli, il ako nisu oni, došli su njihovi stariji, tko u. p. iz Ribnice, tko iz Idrije itd. itd. A s druge strane, što veli naš občinski zakon o austrijancih u občini stanujućih, bili oni svećenici, činovnici, il što drugo? Drži li jih za tudjince, il jih drži za obćinare? Ako jih drži za obćinare, tko je taj delija, što jih proti zakonu tjera iz občine, kao da su došli iz Italije, il Franceske? Jest, jest, al Sloveni su Slaveni. A nismo li i dvie trećine Istranah po krvi i jeziku Slaveni, pak što smo valjda u Istri i mi tudjinci? Ele, neka taj *vanjski* dopisnik dobro pazi, što piše i kako piše, jer bi mu se moglo vratiti šilo za ogujilo.

Ja bi ga sad imao pitati, koje su te tudjinske težnje u Istri, al mi je dopis već i ovako predugačak, zato ću se mozebit na to pitanje koji drugi put vratiti.

Iz Buzeščine u Rujnu.

Pazinski občinski izbori probudili su i ohrabрили naš narod i u ostalaj Istri. Sad se posvuda govori, kad su naši u Pazinu predobili, zašto nebi gledali, da predobimo i mi? Pa takovi se pogovori čuju i po našoj Buzeščini. Jer imate znati, što je Pazin za Pazinščinu, da je Buzet za Buzeščinu. Hoću da rećem, kao što je htio Pazin da gospodari svom Pazinščinom, isto tako hoće da gospodari Buzet svom Buzeščinom. Ali su se vanjšćakom počele i ovdje oči otvarati, pak vas mogu uvjeriti, da će malo po malo i nekojim našim ptičarom čuk krepati. Ti ljudi su dosad mislili, da kmet nije za drugo na ovom svietu, nego da pokorno sluša njihove zapoviedi. Mislili su, tko nije rođen u gradu, il tko nemisli, kako misle oni, taj da nemože postati občinskim zastupnikom iliti reprezentantom. Al je evo došlo vrijeme, da im se ta luda misal iz glave izbije, pa pokaže, da je u viećnici iliti konsilju i za kmeta mjesto, čim se ondje radi i o njegovoj koži, a ne samo o građanskoj. Građjani su dosad u Istri pokuzali, gdje oni gospodare, da neimaju ni srdeca, ni duše za jozik i narodnost našega širomašnoga puka. Pak to je i uzrok, što naš puk neima nigdje u nje povjerenja. Nebilo im se otudjivati narodu, od kojega su većim dielom i sami potekli, nego bilo im ostati vjernim svojoj krvi i jeziku, pak bi se sad puk s njimi dićio i ponosio. Ali nesmiem reći, da su svi građjani jednaki, jer jih ima i takovih, koji se nesrame ni svojega naroda, ni svojega jezika. I to su vam pravi ljubimci naroda. Za nje bi naš narod skoćio i u oganj i vodu. I baš ti ljudi su od providnosti božje odabrani, da pomire medju sobom naša sela i naše gradove. Gdje takovi ljudi stupe u občinska zastupstva, tu vam je odmah mir; jer se naš narod od njih ufa, da će mu pomoći očuvati u erkvi vjeru i zakon božji, a u školi materinski mu jezik. Ako ste radi*), hoću vam se moći još oglasiti.

Na Grobniku 20. Rujna 1872.

U broju 206. zagrebačkoga „Obzora“ od 10. Rujna o. g. ima dopis iz Rieke o glavnoj skupštini Županije riečke, pa buduć da dopisnik spominje imenice i moje djelovanje kod iste, to istine radi smatram potrebito razjasniti ovdje moje nazore o navedenih po dopisniku dvjuh predmetah.

O predmetu „tužbe obćinah komorskih Moravica“ proti občinskomu sudcu (Gaji Petroviću glede zle uprave“ ja sam se u toliko slagao sa presv. Upraviteljem Županije proti predlogu gosp. Dr. Derenčina: da se najme iztraga proti sudcu Petroviću nepovede kroz povjerenstvo skupštine, nego kroz političku oblast s dodatkom „da iztražni spisi pako budu podnešeni dojućoj županjskoj skupštini, koja se bude imala sastati Veljače 1873. i tako obćuvati pred narodom ugled političkih oblastih bez oskvrnuti niti najmanje nadležno pravo županjske skupštine u nadziranju djelovanja političkih oblastih.

Kad bi gospoda skupštiniari bili pozorno shvatili moju nakanu, u isti par u glavnih županjskih skupštinah pretresivati občinske tužbe *proti dotičnim oblastim* i proti izaslanim iztragam činovnikah, bili bi uvidili polje, na kojemu se može

*) Jako radi, samo nezanjerite, što smo vam s dopisom zakaslili i na njom tu i tamo jezik popravili.
Ured.

najpravičnije iskusiti vriednost političkih činovnikah Županije, i u koliko su pravedna tolika napadanja u javnih organih proti njim, premda su i oni sinovi hrvatske domovine; — pa onda za ošiniti nekojim politikom onaj prestiž u narodu, s kojim se služe žalibože ne uvijek za boljak domovine — pa tada gotovo sam uvjeren, da ovaj put barem debata o predmetu bi jošće živahnija bila, nego li bijaše.

O predlogu pako gosp. Mažuranića „da se cesta senjsko-riečka ima proglasiti *austro-ugarskom*, u tom je pogledu najmanje g. dopisnik iztaknuo moje nazore. Ja kao Hrvat nepripoznajem nikakvo austro-ugarsko pravo na zemljištu hrvatskom. Hrvatska ima s prejasnom vladajućom kućom Habsburg svoj ugovor i tako jedino s njome posla; pa ako prejasna kuća s kojom Kraljevinom čini preinake, to kriepostju medjusobnoga ugovora ima ova Kraljevini hrvatskoj dostaviti iste preinake do znanja, za da ova povede rieč obzirom na dogodovštinu: ako treba ili ne revidirati ugovor 1527. do česa mora i doći pa tumarili naši tako zvani velikani tja do Cara Kitajskoga. — Toliko je od potrebe bilo navesti za razjasniti, zašto sam ja bio proti predlogu g. Mažuranića, a ne za njega, i zašto sam ja istaknuo, da se molba Municipija bakarskoga glede popravka iste ceste povrati savjetom: da Municipij poprmi korake za izvojevati od Austrije svotu potrebitu za popravak, i to svim pravom, jer cesta senjsko-riečka je jedina zveza na kopnu medju Austrijom i Dalmacijom, i da radi toga Austrija je ona, koja je dužna baš radi ove sveze, koju ona najčestje upotrebljava i dere, doprinašati svotu za godišnji popravak i to dotle, dokle se Dalmacija neizruči onomu, čija jest.

Po ovom razjašnjenju želim, da uvidi hrvatski narod razlučite nazore hrvatskih žiteljah Županije riečke, za koje nazore mislim da zna i sam gosp. dopisnik Obzorov, pa koji nazori duboko goji najveći dio skupštinarah i s kojimi dojt i će na vidjelo baš ne kasno.

Na svršetku imam da popunim dopis gosp. dopisniku sa predlogom učinjenim istoj skupštini po g. Ag. Durbešiću, da se koze, kojih žalibože ima u Županiji do prieko 4000, izkorene i to iz obzira silne štete, koju počinjava ta živinčad na kršnih predjelih občinskih, koji predjeli se namieravaju zašumiti na korist obćinah samih. Ovaj predlog bje preporučan s dodatkom: da budi samo o sušici bolujućim dozvoljeno držati po jednu kozu, i tu na vezu u vlastitih ogradah.

JAK. DURBEŠIĆ.

Neukû Nauka.

Što imaš činiti, da ti se govedu zubi negiblju i nepadu?

Prije 14 danah putovao sam po Podravini (u Hrvatskoj), gdje opazih u mnogih mjestih, da goveda, a osobito krave pasuće se po šiljastih suhah travah, mrvave i za nje nekoliko danah prestanu se pasti, doklem od glada i nepoginu. Uzrok ovoj bolesti našao sam u gibanju prvih zubih, jer govedo nije si kadro nit travicu izčupati. Uzmi dakle ovu ljekariju, koju sam i ja rabio i na ovaj način liečio: Češnjka 6 ili 8 glavah, olup i stuci u tučnju il na ploči; sadjah iz dimnjaka, il nastruži i stuci kuhinjske stene, pomiešaj s češnjom i pomaži govedu po zubima i čeljustima, a zatim otvori mu gubac, te potuci po zubima kakvim drvetom i opet pomaži. Ovako učini najmanje 6 danah, i na dan po tri il četiri puta. U vrieme liečenja nepuštaj živinče na pašu, davaj mu pitau i mehku hranu; ako nemaš krme, nažanji mu kostrve, il nakosi na livadi kakove trave. Voda neka mu je svieža (friška), ali ne prestudena.

And. Mihoković.

Svašta ponešto.

* Po najnovijem statističkom izvještju vas sviet broji 1288 miliunah dušah, od kojih su 369 kaukaskoga plemena, 552 miliunah mongolskoga, 190 miliunah etiopijskoga, 1

miliun indijansko-amerikanskoga, 176 malezkoga. Sva ova plemena govore 3612 različitih jezika. Svih ljudi ukupno umre na ljeto 333 mihuna 333 tisuće 333, iliti 91 tisuća 554 na dan, 3730 na uru, 60 na minut. Tako svaki kucaj našega bila (pulsa) zabilježi smrt jednoga čovjeka. Nego vas ovaj gubitak nadomješćuje se razmjernim brojem radajućih se ljudi. Srednji vjek čovječanskoga življenja na zemlji jest 33 ljeta. Djelo kojim se čovjek bavi, mnogo ima upliva na trajnost njegovoga življenja. Tako je izračunano, da med 1000 ljudi, dostignu 70. ljeto: 42 popa, 40 težakah, 33 trgovca i rukodjelca, 32 vojnika i uradnika, 29 odvjetnikah i mjernikah, 25 učiteljah, 24 ljekara. Baš je čudnovato, da ljekari, koji se bave, da drugim življenje prodalje, najmanje žive.

NOVE KNJIGE.

* Izišao je i II. dio Propoviedih O. A. Kalića troškom vele zaslužne za našu knjigu Pretnerove naklade u Dubrovniku. Mi i opet preporučamo našem čitajućemu obćinstvu ovaj dubrovački spomenik naše crkvene književnosti. Jer ovo se djelo isto onako rado i koristno čita od govornika, jezikoslovecu i bogoslovecu, kao i od bogoljubnih dušah i pastirujućih svećenikah, koji, osobito u početku svojoga težkoga i prevážnoga službovanja, nemogu ni kud ni kamo bez pouzdanâ vodje u propovjedništvo.

* Istom nakladom izaći će do skora Dubrovnik, Zabavnik narodne Šćionice dubrovačke, Godišće IV. Osim vieštih prevodah doniet će ova knjiga izvornih sastavakah i jednu komediju staroga teatra dubrovačkoga. Mimo toga dvie slike, od kojih jednu predstavljajuća grad Dubrovnik prije trešnje. Iznosit će najmanje 20 štampanih tabakah, a ciena je predplati, na koju se naši p. u. čitatelji pozivlju 1 f. 50 nvč. Gg. sabirateljem, na svako deset iztisakah predplaćenih, jedan se daje na dar. Imena i novi da se pošlju *franko* na Tiskarski zavod i nakladnu knjižaru D. Pretnera u Dubrovnik.

* J. Godina-Verdejski dovršio je svoju knjigu spisane na 484 stranah pod naslovom „Opis in sgodovina Trsta in njegove okolice — sa dodatkom kratkoga geografičkoga i povjestničkoga pregleda starih i sadanjih Slavenah, kanoti i kratke opomene njihove osude i omike.“ — Nje zadnji, to jest, 30. snopić razdielio se je ovih danah med naručnike. Dapače ostalo mu je jošće, kako nam piše, 95 iztisakah rečene knjige, koje se mogu dobiti kod njega u Trstu (Via Farneto N. 28), ciena je ovoj knjigi dva for.; ako se pako bude podala knjižarom na prodaju, koštati će 2 f. i 50 novč.

Druga knjižica „Kratek pregled vesolnoga sveta sploh, in posebno naše zemlje“, izdana po istomu spisatelju radi nekoje podpore u novcih podate od gospode *Kalistra* i *Govrnjupa* u Trstu, prodava se sada za samih 15 nvč.

Različite viesti.

* (Pazinska gimnazija.) U vladinu listu *Osserratore Triestino* od 9 tekucega mjeseca čitamo, da je visoko Ministarstvo svojom odlukom od 27 Julija istarskoj Junti u Poreču odgovorilo, da za sada nemože njezinoj želji zadovoljiti — koja se u tom sastoji, da pazinska gimnazija postane svjetovnjačkim državnim zavodom (istituto), — i to zato jer da je teško dobiti sposobnih profesorah i za gimnaziju u Koprnu i realku u Piranu; al da će svakako skrbiti za boljak rečene gimnazije. Slavna Junta pako da je odlučila saboru, kad se opet skupi, predlog staviti, da se pazinska gimnazija u nižu realnu gimnaziju pretvori i na provincijalne troškove uzdrži.

* (Stipendije iliti učeničke podpore.) Otvorena je, polag *Osserratore Triestino* od 9 tek. mjeseca, stipendija od 84 for. za učenike iz Istre — van Otokah, koja u viših školah naraste do 157.50 nvč. Natječaj traje do konca Nov. tek. godine. Dotične molbenice sa sviedočbami krsta, napredka zadnjih dvih školskih tečajah, siromaštva i ciepljenja kozicah neka se pošlju u ovo c. k. namjestništvo.

* (Kako pišu iz Labinja) talijanskim koparskim novinarima, bili su u prvoj polovici prošloga mjeseca rujna i tamo občinski izbori. Dopsnik se tuži, da je malo falilo, da nisu vanjski predobili, jer da jih je i tamo neizmierna većina, pak da su bili odlučili izabrati ni više ni manje nego 20 zastupnika od 30, kao u Pazinu. Al da su to na vrijeme nanjušili labinski građani, pak da su jih ustali nagovarati, neka toga nečine; i tako da su poderali već gotove glasovače listiće, te izvan ciglih 5 svojih, izabrali sve same talijanske predložene. Nam je toga jako žao, jer je talijanska u Istri stranka pokazala, da neima za nas pravoga srca ni milosrdja, u svojih viećnicah; zato baš nije trebalo, da bude ni naš narod popustljiviji prama njoj na občinskih birališćih, gdje se još jedino može s njom ogledati. Zakon veli, tko je u većini, taj zapovieda, ako se nisu stranke prije prijateljski medju sobom pogodile i obećale, da će jedna drugoj postovati barem jezik i narodnost. Naš narod netreba nikomu za-

poviedati, al baš ni služiti, kad ga zakon brani. Ufamo se da će do tri godine naši i tamo bolje progledati, pak da se neće dati prevariti, kako ovaj put.

* (Iz Biograda) javljaju, da je popečitelj vanjskih poslova Ristić pobodio austro-ugarskoga obćenoga konsula Kallaya, povodom glasova u peštanskim novinah da je tobože 22. kolovoza 800 ugarskih Srba u kneževom dvoru kličalo: „Živio kralj svih Srba Milan!“ te mu dokazao podpunu lažnost tih viestih. Redarstvu da je bilo strogo naloženo prepriećiti svaki izkaz i postupati proti izgređnikom. Ovaj korak biogradske vlade, koji je posvema opravdan, jer sbilja nije bio izkan, naći će obće priznanje s ove strane Save.

* (Svečanost) glasovitoga Slovenskoga pjesnika „Prešerna“ bi držana dne 14 pr. m. u Verbi na Goruskom, i to najsjajnijim načinom. Prisustvovalo je tom veselom sastanku preko 6,000 ljudi, većim dieom izobraženoga stališa.

Kretanje austrijskih brodovah

od 1 do 15 Octobra.

Dojadrili u — iz

Trst: *Frane P. Marsilje, — Eneo Alos. — Adela Maria, Barba Zsane, Gregorius Odoso. — Zwei Brüder Rio Janolra. — Giasone Nikolajeva. — Figlia Jenny Kardifa. — Monte Maggiore, Fa Kavalo. — Antonio B. Santorina. — Luigi Njujorka. — Aquilone Truna.*

Algr: *Adelina B.*

Anversu: *Elodie Alos. — Istok Marjupolja.*

Bordò: *Zia Catering, Sofia, Luigi Zija, Stiticono, Mio Moro, Domenico, Giuseppe Matteo Trsta.*

Bristol: *Hannus Ibrajlo. — Matilde Sulino.*

Carigrad: *Mary Bund Livorno. — Grad Karlovac Hula. — Cristoforo Romano Ales. — Melchior Marjupolja. — Tekei Civitarackie. — Egeo Soluna. — Petro slavo Genova.*

Cet: *Fanny P., Andjetika, Maria, Ifigenta, Dika Trsta.*

Deal: *Mimi P. Kardifa.*

Dunker: *Vodja Ales.*

Falmut: *Trident, Proteo Ales. — Nathan Nikolajeva. — Matilde Sulino. — Sobjeski Marjupolja. — Anna M. Odese. — Čas Brdjansko.*

Filadelfu: *Catina R. Marsilje.*

Genovu: *Slavia Marjupolja. — Draga Anetta, Varne.*

Glasgov: *Iri Algra. — Mila Teodosie. — Patrizio T. Ohiemlek.*

Hul: *Giano Odese.*

Kaljari: *Nikolas Malto.*

Kardif: *Nuovo Arturo Galvaj. — Pierino Glucostra. — Lussignano, Mosorska Vila, Margherita Vaterforta.*

Limerik: *Ruth Toganroka.*

Marsilju: *Marte Carigr. — Pasqualina Tanga-roka. — Iro Nikolajeva. — Pietro, Oro Trsta. — Luka Odese. — Intium Buenos Ayresa. — Cecilia Rodostò. — Dva Rio Janeiro. — Sveti Križ Brdjansko.*

Mleco: *Speme Njukastla. — Lete Filadelfijo.*

Njujork: *Onore Liverpoola. Leone Marsilje. — Anna Njuporta. — Kraljica Bordò. —*

Treći Dubrovački Kvinstovna.

Napulj: *Voluntar Njujorka.*

Odosu: *Germano Antonio Mleco. — Alois Tolono. — Ljubezni Prvi Kurčulo. — Prelucano Tompo Marsilje. — Tri Brata Solona. — Supplicio Genova. — Malatol Mesine. — Nuno B. Gruža.*

Plymut: *Anna Odese.*

Solun: *Cav. Sgardelli Kardifa.*

Smirnu: *Dobra Nudexda Trsta.*

Šild: *Paulus Montroso. — Capodistria Rotterdam.*

Vaterfort: *Jona Ibrajlo.*

Trun: *Mercur Clyde.*

Odjadrili iz — u

Trsta: *Andrina, Jane, Jenny B. Bordò. — Celestina, Nauta, Elena C. Durio Cot. — Mirto Carigr.*

Alesandrije: *Zia Maria Falmut. — Unione Carigr. — Agar, Mergelina Seriu.*

Algra: *Spirito Philippoville.*

Anverso: *Maria Anna Senj. — Jean Ingl. — Sinai Njukastl. — Elios Carigrad.*

Bordò: *Superbo Wilmington. — Norina, Argentina Kardif.*

Bahle: *Arturo Ingl.*

Bristol: *Rebecca Njujork.*

Carigrada: *Lauro Dunkerk. — Cam, Ardito, Giovannino Galac. — Padre Stefano, Mali Ivo, Generatoro, Favorito, Hrabren, Slava Michela Tangarok, Novi Klas, Giuseppe Scupa, Ita, Carmella Azov. — Antal Leit. — Malis Plod, Giantonio, Cinta, Anna Lazarević, Ave, Nikolaj, Maria D., Srećan, Babel Odese. — Fr. Gilberto, Nuovo Nicoletto, Elena Kovadević, Nemesi, Caterina Stuh, Penelope, Ant. Maria, Anastasio, Elena G., Due Cognati, Diana Kork. — Kabilé Toganrok. — Marc'Antonio Nikolajev. — Juno, Elpi, Dorina Sul'an. — Gazetta Batum. — Vuk, Pace P., Maltu. — Atta Burgas. —*

Tonka B., Blandina, Henok, Nuovo Guglielmo Kork. — Ferro Marsilju. — Tito, Kustenjejo,

Ceta: *Carlo R., Carlotta, Armonia, Annibale, Ketty, Pasqualina, Plam, Alessandro T., Maylath, Union Carigr. — Treći Girgenti. — Pepi Rioka.*

Falmut: *Vojevoda Glucoester. — Trio Ermut. — Leopoldina Bauer Dublin. — Pator Allon.*

Genove: *Bathassar, Carlotta Fanny, Nuova Fama Carigr.*

Glasgov: *John George Marsilju*

Gravesende: *Antonio Luca, Sollieva Njukastl.*

Kaljari: *Adrastea Ingl. — Veglia Alos. — Mercurio Boston. — Giovanna Barcelonu.*

Kardifa: *Erminia, Tartaro Ales. — Assidua Serie. — Madre Maria Odese. — Domenica Mleco. — Grad Senj Singapur. — Piat, Duar Trsta.*

Karloforta: *S. Vid Svunseju. — Costante Anverso*

Kvinstovna: *Guido Kardifa.*

Lina: *Casimiro Šild.*

Liverpula: *Forza Ales. — Četvrti Dubrovački Njujork. — Erin Lisbonu. — Costanza Trst.*

Livorna: *Elia Profeta Ales.*

Londonderi: *Seth Njujork.*

Londre: *Giuseppe Rinuato, Mimmi Kardifa. — Cönnin, Filomena Njukastl.*

Marsilje: *Uno Buenos Ayres. — Urania Ales. — P. Kovodević Carigr. — Giovanni Bosković, Slavonit Smirnu. — F. Deak Cot.*

Mesine: *Grazia Dio Marsilju.*

Njujorka: *Ezio Mimi Kork. — Libertas, Gjurko, Jupiter, Carolina Premuda Kvinstovn. — Virginia L. [Trst.*

Njuporta: *Giorgio, Carlo Boromeo, Madagaskar Mleco. — Amelia Trst.*

Odese: *Anastasio Kvinstovn. — Temi Azov. — Riccardo Marsilju. — Lamah, Adamo Kork.*

Rio Janolra: *Arono Gibiltera.*

Svunsejo: *Nazionale Gruž.*

Truna: *Amor Ales.*

Tèk Novacah

polag Borse u Trstu od 1 — 15 Octobra 1872.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	—
Carški dukati (cekini)	5.26	5.26	5.26	5.26	5.28	—	5.27	5.27	5.27	5.26	5.25	5.25	—	5.25	5.23	—
Napoleoni	8.76	8.74	8.74	8.74	8.76	—	8.75	8.75	8.75	8.75	8.75	8.75	—	8.74	8.74	—
Lire Inglesko	11.04	11.03	11.02	10.98	—	—	11.00	11.02	11.03	11.03	11.03	11.03	—	11.04	11.04	—
Srebro prid (agglo)	108.35	108.15	107.75	107.40	107.35	—	107.75	108.50	108.10	108.00	107.75	107.35	—	108.00	107.85	—

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Karabatić.

Tisk. Sinovi K. Amati.